

## Context

De Consumentenbond besteedt in een komende editie van de Geldgids aandacht aan problemen rondom Toeslagen.

Eerder is Toeslagen nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de geldgids.

De Consumentenbond schetst zelf de volgende context:

De Consumentenbond besteedt in een komende editie van de Geldgids aandacht aan problemen rondom Toeslagen, aandacht voor problemen zoals het terugbetalen van teveel ontvangen toeslag(en) en ook het ondergebruik (wij noemen dat niet-gebruik) hiervan. Er is al jaren kritiek op dit systeem, ook aan de hand van onderzoeken van ondermeer de Bond voor Belastingbetalers en de Nationale Ombudsman. Samenvattend, belastingtoeslagen en de aangifte zijn volstrekt gescheiden en lopen via andere ministeries. Er wordt jaarlijks voor miljarden aan toeslagen teruggevorderd door de Belastingdienst.

### Vraag 1.

De Consumentenbond is benieuwd naar wat het ministerie van deze kritiek vindt en wat de laatste status van dit onderwerp.

D.w.z. is bekend wat de staatssecretaris van Financiën per wanneer gaat ondernemen tegen de aangekaarte kwesties, zoals besproken in een algemeen overleg hierover december vorig jaar (zie pagina 37 en 38) van de commissie voor Financiën. Van de Bond voor Belastingbetalers begreep ik dat er n.a.v. ook hun onderzoek 'Vergeten toeslagen' en verzoek om een gezamenlijke aanpak van dit onderwerp, door staatssecretaris Snel is aangegeven dat hij hiertoe initiatief zou nemen en een gezamenlijke brief voor zou opstellen. Wij zijn benieuwd wat de status en inhoud hiervan is en verdere te nemen vervolgstappen.

### Antwoord

Terugvorderingen of nabetalingen horen bij een inkomensafhankelijk voorschotsysteem. Belastingdienst/Toeslagen werkt met een systeem van voorschotten om de burger tegemoet te komen in de kosten die hij heeft voor zijn zorgpremie, huurwoning of onderhoud of opvang van zijn kinderen.

De bedragen van de voorschotten baseren we onder andere op een schatting van het actuele inkomen van de burger. Na afloop van het toeslagjaar berekent de Belastingdienst de toeslag definitief. Heeft de burger teveel toeslag ontvangen, dan moet hij de teveel ontvangen toeslag terugbetalen. Heeft hij te weinig toeslag ontvangen, dan krijgt hij een nabetaling.

### Toezeggingen

(NB. [ ] heeft de 21-ste jaarrapportage al ontvangen. De antwoorden staan in de bijlages moties en toezeggingen A 1 en A2, Updates terugkerende toezeggingen B 2 en C afgedane moties en toezeggingen. Hij heeft daarop specifieke vragen gesteld)

Eén van de toezeggingen betreft de kabinetsbrede initiatieven om terugvorderingen bij toeslagen terug te dringen. Daarbij wordt ook gekeken of aandacht kan worden geschonken aan het doenvermogen van burgers in relatie tot toeslagen. Dit naar aanleiding van de kabinetsreactie op het WRR-rapport *Weten is nog geen doen*, die op 22 januari 2018 naar de Tweede Kamer is gestuurd.<sup>1</sup>

Op dit terrein lopen er al acties van de Belastingdienst. Ook hier houden we – in lijn met het WRR rapport 'Weten is nog geen doen' – rekening met het doenvermogen van burgers.

### De Belastingdienst helpt de burger

Een belangrijke oorzaak van terugvorderingen of nabetalingen is een 'verkeerd' geschat inkomen in de voorschotfase. Doordat de huishoudsituatie verandert – er komt bv een medebewoner waardoor het jaarinkomen toeneemt – verandert ook het recht op toeslag. Bij specifieke life-events

Met opmerkingen [ ] Deze vraag zou door [ ] beantwoord moeten worden.

Met opmerkingen [ ] De terminologie is: na afloop van het jaar wordt de toeslag definitief vastgesteld.

Met opmerkingen [ ] Terminologie: gebeurtenissen in het leven van de burger. Zou het niet over "life-events" hebben.

<sup>1</sup> Kamerstukken II, 2017/18, 34 775 VI, nr. 88.

zoals overlijden, verhuizen, afstuderen of een nieuwe baan met een hoger inkomen, kan de burger vergeten om de wijziging door te geven.

Als de Belastingdienst de toeslag definitief berekent, dan kan bij de kinderopvang het aantal opvanguren in de praktijk iets hoger of lager zijn uitgevallen. Of het uurtarief van de opvang is gestegen. De huur is gestegen. Ook dat verandert het recht op toeslag.

De Belastingdienst helpt de burger.

Zo gebruikt de Belastingdienst vanaf 2016 voor veel burgers de meest recente vastgestelde inkomensgegevens bij het continueren van de toeslag naar het nieuwe jaar. Hiermee worden de terugvorderingen minder hoog. De maatregelen moeten er ook toe leiden dat het aantal terugvorderingen wordt verminderd. Op termijn draagt dit bij aan een afname van de schuldenproblematiek.

Daarnaast streeft de Belastingdienst naar een zo vroeg mogelijke interactie met de burger die een toeslag ontvangt. In pilots heeft Belastingdienst/ Toeslagen burgers pro-actief geattendeerd op het moment dat hun situatie verandert en wanneer dit mogelijk gevolgen kan hebben voor hun toeslag. Bijvoorbeeld kort voor de AOW leeftijd, bij het afstuderen of wanneer hun inkomen snel stijgt. Daarbij bood Belastingdienst/ Toeslagen ondersteuning aan bij het doorgeven van de inkomenswijziging.

Dit leidde in de pilots tot een groter aantal transacties dat sneller en in één keer goed ging. Op dit moment onderzoeken we of we deze werkwijze ook in meer kleine experimenten kunnen implementeren.

## Vraag 2. Over de 21<sup>e</sup> halfjaarsrapportage

Vraag 2 a. De Consumentenbond vraagt een controle m.b.t. hoe de bedragen te interpreteren zijn op pagina 63 + 64, als voorbeeld de zorgtoeslag:

-In totaal 5.263.000 burgers zorgtoeslag hebben ontvangen  
-15% hiervan (787.000) heeft te weinig toeslag ontvangen. 1% van alle burgers met recht op zorgtoeslag (52.630 personen) heeft meer dan €1000 te weinig ontvangen  
- 21% hiervan (1.112.000 personen) hebben teveel toeslag ontvangen over 2015 en moeten dit terugbetalen aan de Belastingdienst. 1% van alle burgers met recht op zorgtoeslag (52.630 personen) moet meer dan €1000 terugbetalen

Antwoord

Deze interpretatie klopt

### Vraag 2b

Welk bedrag is er totaal en per toeslag teruggevorderd (teveel ontvangen toeslagen) in 2015 en 2016? Dat haal ik niet uit de rapportage, alleen algemeen dat per 31 december 2017 het openstaande bedrag aan terugvorderingen voor de Belastingdienst circa 1,5 miljard is.

Antwoord:

De cijfers die openbaar zijn, staan in de halfjaarrapportage en in een eerder WOB verzoek.  
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2017/06/01/bsluit-na-wob-verzoek-om-informatie-over-uitbetaalde-en-terug-te-betalen-toeslagen>.

### Vraag 2 c

Is bekend hoeveel van de 1,5 miljard openstaande vorderingen per eind vorig jaar is teruggehaald via loonvordering of door het bedrag rechtstreeks van de bankrekening af te schrijven?

Antwoord:

Nee, die uitsplitsing kunnen wij niet geven.

## Vraag 3.

Klopt het dat ongeveer de helft van de jaarlijks uitgekeerde toeslagen wordt gecorrigeerd achteraf (teveel of te weinig ontvangen)? Ik zag [dat hier staan](#).

Antwoord

Met opmerkingen

Zie eerdere opmerking.

Met opmerkingen

Voorstel is om de vraag sec te beantwoorden.

Na afloop van het toeslagjaar berekent de Belastingdienst de toeslag definitief. Nabetalingen en terugvorderingen zijn inherent aan het toelagensysteem. De belastingdienst streeft ernaar dat nabetalingen en terugvorderingen zo laag mogelijk lager dan € 500,- zijn.

Over het toeslagjaar 2016 (peildatum 31 december 2017) hebben we vastgesteld dat 10% van de mensen met een toeslag een nabetaling of terugvordering > € 500,- over het toeslagjaar 2016 krijgt.

#### Vraag 4.

Wanneer je teveel ontvangen toeslag moet terugbetalen, klopt het dat er nooit een reden bij is aangegeven en/of berekening hiervan? Waarom niet?

Antwoord

Als de burger de toeslag moet terugbetalen, dan kan hij de reden daarvan vinden.

De burger krijgt een beschikking met de hoogte van de toeslag. Daarbij hoort ook een specificatie van waarop de toeslag is gebaseerd. Als de burger eerder teveel toeslag heeft gehad, staat dat in de beschikking. In *Mijn toelagen* via [toelagen.nl](https://toelagen.nl) staan zowel de oude als de nieuwe toeslagbeschikking. Door de specificatie van beide met elkaar te vergelijken, weet de burger waardoor hij eerder teveel toeslag heeft ontvangen.

Het kan zijn dat de burger toeslag moet terugbetalen. (Dat is niet altijd het geval). In de beschikking staat niet of de burger toeslag moet terugbetalen. Daarin staat wel dat hij nog een brief krijgt als hij toeslag moet terugbetalen. Daarbij zit een aanbod voor een betalingsregeling.

#### Vraag 5

Waarom moeten burgers hun gegevens (zoals inkomen), dat wel bekend is bij de Belastingdienst, zelf jaarlijks opgeven voor toelagen?

Toelagen zijn voorschotten, en gebaseerd op de actuele situatie. Inkomens worden achteraf vastgesteld. De Belastingdienst beschikt niet over actuele inkomensgegevens. De burger moet zijn actuele inkomen zelf opgeven.

Een burger krijgt een (voorschot)toeslag als bijdrage tegemoetkoming in de kosten voor zijn zorgverzekering, huur, en kosten voor kinderen en kinderopvang. Die toeslag heeft hij direct nodig. De bedragen van de voorschotten baseren we onder andere op een schatting van het actuele inkomen van de burger. De Belastingdienst kent de actuele situatie van de burger niet. De burger wel. Daarom is de burger ervoor verantwoordelijk dat wij de juiste gegevens hebben. Hoe eerder hij wijzigingen in zijn situatie meldt, hoe juist de toeslag.

Belastingdienst / Toelagen ontvangt de definitieve gegevens over inkomen ed. van de belastinginspecteur dus ook achteraf. Over toeslagjaar 2016 ontvingen we het grootste deel van de definitieve inkomens in mei/ juni 2017. Die gegevens gebruikt Belastingdienst/Toelagen weer om de definitieve toelagen 2016 te berekenen.

Heeft de burger teveel toeslag ontvangen, dan moet hij de teveel ontvangen toeslag terugbetalen. Heeft hij te weinig toeslag ontvangen, dan krijgt hij een nabetaling.

Met opmerkingen  Zou geen grens noemen. Intern wordt deze grens wel gehanteerd maar dat zou ik niet naar buiten brengen. Een terugvordering van € 500,- kan voor sommige burgers altijd nog er veel zijn.

Met opmerkingen  Onduidelijk wat hier staat. Zou ik zo niet formuleren. Roept de vraag op waarom dan niet sneller definitief wordt toegekend als wij toch de inkomens hebben?